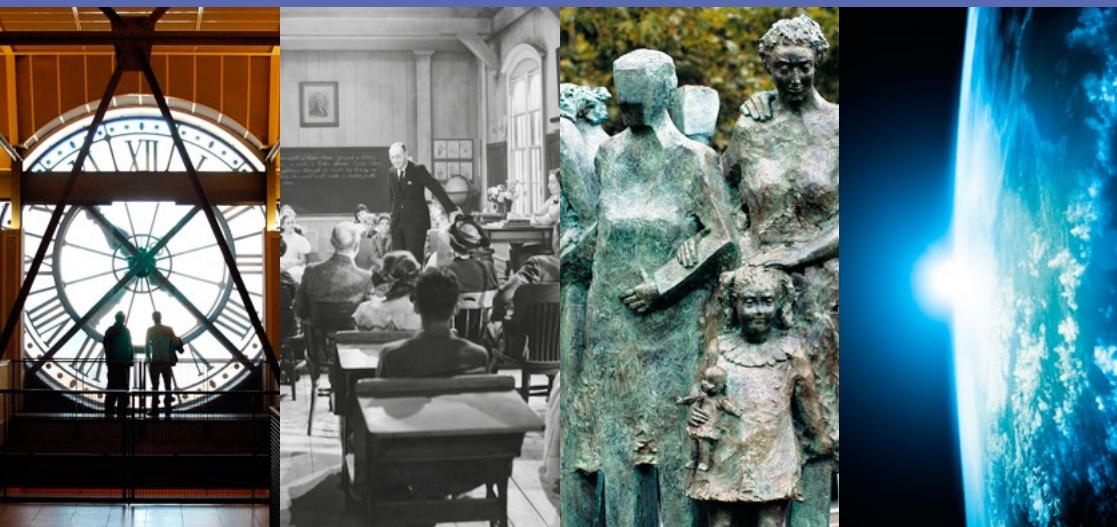

ZAJEDNIČKA HISTORIJA ZA EVROPU BEZ PODJELA

► Uticaj industrijske revolucije

► Razvoj obrazovanja

► Ljudska prava u historiji umjetnosti

► Evropa i svijet

universität
wien

Austrian Chairmanship
Council of Europe
November 2013 – May 2014
Présidence de l'Autriche
Conseil de l'Europe
Novembre 2013 – Mai 2014

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

NAVIGATOR

Nastava historije je važan...
odlučujući činilac u pomirenju, međusobnom priznavanju,
razumijevanju i izgradnji povjerenja među narodima.
(iz Bijele knjige o interkulturalnom dijalogu
„Živimo zajedno jednaki u dostojanstvu“)

ELEKTRONSKA PUBLIKACIJA

Zajednička historija je interaktivna elektronska knjiga koja upućuje i na druge spoljne izvore informacija. U njoj se nalazi niz različitih materijala za nastavu i učenje prvenstveno namijenjenih obrazovanju nastavnika. Pogodna je za korištenje u svakoj fazi obrazovanja nastavnika: inicijalnom univerzitetском obrazovanju, stručnom usavršavanju, kao i drugim dodatnim obukama. Sadržaj je tako koncipiran da različite dijelove elektronske knjige mogu koristiti i učenici različitog uzrasta.

MEĐUNARODNI PROJEKAT (2010-2014)

Zajednička historija je rezultat međunarodnog projekta usredsređenog na istraživanje različitih aspekata evropske historije koja je ostavila traga na čitavom evropskom prostoru - uključujući sve države potpisnice Evropske konvencije o kulturi.

Šta su Evropljani djelili u prošlosti?

- ▶ Interakciju i razmjene koje su doveli do prožimanja međusobnih uticaja
- ▶ Približavanja ili paralelni razvoj, sa ili bez organizovanih međusobnih veza
- ▶ Tenzije, sukobe i procese pomirenja
- ▶ razvoj i promjene svojstvene svakoj regiji
- ▶ skoro započete procese evropske saradnje i izgradnje, koji su doveli do približavanja različitih kultura i identiteta

Navedene razmjene, približavanja, ali i napetosti i promjene koje nisu bile jednostavne, niti oslobođene protivrječnosti, uticale su na čitav niz oblasti života - sistem vrijednosti, umjetnost i kulturu, prirodnji priraštaj, privredu, nauku i tehnologiju, način života, prostorno planiranje i još mnogo toga.

Elektronska knjiga, kao zajednički poduhvat evropskih naučnika i edukatora, nudi razradu ideja vezanih za koncept zajedničke historije.

VIJEĆE EVROPE U OBLASTI OBRAZOVANJA IZ HISTORIJE

Jedna od oblasti djelovanja Vijeća Evrope od njenog osnivanja bila je i ostala vezana za historiju i nastavu historije. Historija se sagledava kao važan element obrazovanja građana u Evropi ali i van njenih granica. Nastava historije ima, kao što je naglašeno u Evropskoj konvenciji o kulturi iz 1954. godine, ulogu u prevazilaženju različitosti i zbljžavanju ljudi uspostavljanjem međusobnog razumijevanja i povjerenja među narodima Evrope.

Ova publikacija bi trebalo da bude još jedan doprinos stalnim naporima Vijeća Evrope u oblasti razvijanja interkulturnog dijaloga, unapređivanja nastave historije, učenja i obrazovanja na temelju slijedećih preporuka Vijeća Evrope: Preporuke Komiteta ministara i skupštine Vijeća Evrope: Interkulturni dijalog i slika o „drugome“ u nastavi historije (CM7Rec(2011)6); Nastava historije u konfliktnim i postkonfliktnim regijama (Preporuka 1880(2009); Nastava historije u Evropi 21. vijeka (Preporuka (2001)15).

Priručnik takođe proširuje i usavršava koncepte i rezultate prethodnih projekata:

- ▶ rad na primjeni multiperspektivnosti, naročito „Multiperspektivnost u nastavi historije, vodič za nastavnike“ od Roberta Stradlinga (2003);
- ▶ rad na ključnim datumima i događajima koji su bili značajne prekretnice u evropskoj historiji, finaliziran publikacijom „Raskršća evropske historije-višestruki uvidi u pet ključnih momenata historije Evrope“ (2006);
- ▶ rad na predstavi o „drugom“ u nastavi historije, koji je istakao značaj nastave historije u kulturno raznolikim evropskim društvima i doveo do usvajanja Preporuke CM/Rec (2011)6.

Zajednička historija je publikovana 2014. godine prilikom obilježavanja šezdeset godina od donošenja Evropske konvencije o kulturi.

ŠTA PODRAZUMIJEVAMO POD ZAJEDNIČKOM HISTORIJOM?

Dugo vremena nastava historije je bila pod uticajem jednostranih tumačenja događaja, prvenstveno zato što je historija - i način na koji se predaje - bila, a često i danas jeste, u službi razvijanja etnocentričnog nacionalnog identiteta. Suština koncepta zajedničke historije može se opisati kao dijalektička nadgradnja svih učesnika u historijskim događajima. Stoga, pristup zajedničkoj historiji podrazumijeva različite aspekte jednog historijskog događaja, sve moguće interakcije, približavanja i sukobe, pa je zato riječ o najsloženijem, ali i najuticajnijem metodološkom prisustvu u nastavi historije. Njime se omogućava razgradnja stereotipa, mitologizovanih identiteta i negativnih predstava o drugima i zbog toga vodi ka uspostavljanju interkulturnalnog dijaloga i prevazilaženju sukoba. Primjenom ovakvog pristupa uočava se sva složenost historije.

Zajednička historija podrazumijeva koncept po kome se težiše stavlja više na zajedničko iskustvo, nego na različita tumačenja jednog istog događaja. Također, njime se podrazumijeva produbljivanje ideje da je „vaša“ historija istovremeno i „naša“, odnosno da je „naša“ historija takođe historija nekog „drugog“, mada se nikako ne negira njena višestranost - jer „zajednička historija“ ne podrazumijeva da je ona „istovjetna“ za sve.

Ovim projektom podstiče se istraživanje zajedničkih ideja kroz spektar različitosti, ali i konstatauje da su sva ljudska iskustva, uključujući i međusobne sukobe, dio zajedničkog nasljeđa. Njime se, također, iscrtava zajednički prostor koji ima geografsku, historijsku i kulturnu dimenziju. Tri osnovna postulata na kojima počiva projekat su: podizanje svesti o zajedničkom historijskom nasljeđu država-članica; prevencija sukoba i podsticanje procesa pomirenja boljim poznavanjem interakcije i načina približavanja naroda u prošlosti; nastavak širenja onih ideja i preporuka sadržanih u „Bijeloj knjizi o interkulturnom dijalogu-Živimo zajedno jednaki u dostojanstvu“, koju je usvojio Komitet ministara Vijeća Evrope 2008. godine.

Zajednička historija omogućava da se u nastavnoj praksi primjene preporuke savjeta Evrope za nastavu historije.

ŠTA SADRŽI ELEKTRONSKA KNJIGA?

Autori su se odlučili da, umjesto iscrpnog pristupa nepreglednom materijalu, ponude određeni broj reprezentativnih tema. Svaka od izabranih tema je na odgovarajući način dokumentovana i mogla bi da bude dio iskustva najvećeg broja država-članica, pri čemu se stvara prostor za interakciju, međusobno približavanje i usaglašavanje odnosno, učenje zajedničke historije.

Odabране teme su:

- ▶ Uticaj industrijske revolucije
- ▶ Razvoj obrazovanja
- ▶ Ljudska prava u historiji umjetnosti
- ▶ Evropa i svijet

Iz navedenih tema pažljivo su izvedene manje tematske cjeline kojima se stiče važan i zanimljiv uvid u sadržaj potkrijepljen odgovarajućim historijskim istraživanjima. Svaka podtema sadrži niz nastavnih jedinica namijenjenih različitim uzrastima. One omogućavaju nastavnicima da naprave nove nastavne jedinice prilagođene njihovim potrebama.

Ova publikacija ne bi bila realizovana bez značajne finansijske pomoći Ministarstva obrazovanja i istraživanja Kraljevine Norveške.

Interaktivna elektronska knjiga dostupna je na sljedećoj internet adresi:
<http://shared-histories.coe.int>

Fotografije: Shutterstock, Council of Europe

Priprema: DPPD, July 2015

Štampa: CE

www.coe.int

Vijeće Evrope je glavna organizacija za zaštitu ljudskih prava na kontinentu. Od njegovih 47 država članica, 28 su istovremeno i članice Evropske unije. Sve države članice Vijeća Evrope su potpisale Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, sporazum koji ima za cilj da zaštiti prava čovjeka, demokratiju i pravnu državu. Evropski sud za ljudska prava kontroliše implementaciju Konvencije u državama članicama.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE